

Treballadora

Núm 67
NOVEMBRE 2025

25-N

Dia Internacional
per a l'**eliminació**
de la violència
envers les dones

Del dolor a l'acció: Combatre la violència vicària i masclista

Treballadora

Revista de la Secretaria de les Dones,
Feminisme i Igualtat de CCOO de Catalunya

SUMARI

ENTREVISTA	4-5
Sílvia Aquiles, activista anti SAP i membre de la plataforma Yo Sí Te Creo	
NEGOCIACIÓ COL·LECTIVA	6
Els protocols contra la violència masclista com a motor de transformació social	
SALUT DE LES DONES	7
Perspectiva de gènere i salut	
QUI SOM, QUÈ FEM	8-9
XX Escola de Dones Feminista	
Impulsem plans LGTBI	
34a Escola d'Estiu de CCOO de Catalunya	
Actes de CCOO per commemorar el 25-N	
ENMIENDA CONGRESUAL	11
La abolición de la prostitución	
INTERNACIONAL	12-13
Davant el genocidi, les dones de Gaza lluiten per la supervivència de les seves famílies	
Islamofòbia, seguretat i dones a la llar	
DONES AMB COMPROMÍS	14
Cinta Llorens	
GLOSSARI	14
CULTURA	15

EDITA

Secretaria de les Dones, Feminisme i Igualtat de CCOO de Catalunya

Via Laietana, 16, 5a planta, 08003 Barcelona

Tel.: 93 428 29 06

dones@ccoo.cat / www.ccoo.cat/dones

CAP DE REDACCIÓ

Mertxe Paredes Duran

CONSELL DE REDACCIÓ

Amanda Alonso Toresano

Maribel Ayné Domingo

Mentxu Gutiérrez Jiménez

Judit Lara Molina

Aurora Richarte Giménez

Imma Romeo Mallafre

Rosa Sans Amenós

Ruth Soto Zapata

MAQUETACIÓ

Ana M. Segura Cintas

CORRECCIÓ

Servei Lingüístic de CCOO de Catalunya

DL: B-9227/97

@donesccoo

@DonesCCOOCat

CCOO *feminista*

EDITORIAL

Feminisme sindical

MENTXU GUTIÉRREZ JIMÉNEZ

Hi ha notícies que fan mal perquè ens recorden que el masclisme continua sent una violència estructural i quotidiana. Un home que viola la seva filla i torna a casa l'endemà. Ordres d'allunyament que es vulneren com si no valguessin res. Víctimes que han de tornar a declarar, com en el cas de Gisèle Pelicot, perquè el sistema judicial és lent i insensible. Dones que moren per càncer de mama perquè la sanitat pública arriba tard. Diferents formes d'una mateixa violència: la vida de les dones no importa prou.

I quan aquesta violència es dirigeix cap als fills i filles per fer mal a la mare té nom: violència vicària. Una violència que no necessàriament ha de ser física, sinó que presenta diverses i tèrboles cares, com ara l'econòmica o la psíquica, i genera traumes i ferides anímiques envers fills i filles que perduren a la seva etapa adulta. Encara hi ha qui la qüestiona, però és una realitat devastadora, és l'expressió més cruel del poder masclista. Per això cal situar la infància i el jovent al centre de la protecció. No hi ha dret que hagin de créixer en entorns on la por sigui normalitat.

Alhora, veiem un altre fenomen alarmant: augmenten les agressions sexuals entre joves i adolescents. La pornografia educa abans que l'escola. La cultura de la violació es disfressa d'"humor" o de "consentiment mal entès". Si no actuem, el masclisme es reproduïx i es modernitza.

Necessitem feminisme. Però no qualsevol feminisme: un feminisme valent, col·lectiu i intergeneracional. El feminisme sindical.

Des de CCOO ho tenim clar. Estem incorporant mesures feministes en els convenis. Estem avançant en la feminització real del sindicat: protocols, formació, lideratges i mirada de gènere a totes les lluites laborals. No és una etiqueta, és una transformació. El sindicalisme feminista salva vides. I canvia cultures.

I, sobretot, cal dir-ho alt: les dones joves són al capdavant de moltes d'aquestes lluites. Són elles qui planten cara als discursos d'odi de la dreta i l'extrema dreta. Són elles qui no tenen por de dir "això és masclisme". Elles qüestionen privilegis, incomoden i obren camins per canviar l'estatu quo. Avui les dones joves es troben un doble repte al davant: no cessar en alçar la veu i empènyer cap a societats lliures de violència masclista, però alhora resistir l'avenç reaccionari i defensar el progrés aconseguit per qui les ha precedit. Una tasca dura, sí, però les enquestes ens mostren que són elles qui estan frenant l'auge de l'extrema dreta a les urnes; els carrers ens ensenyen com les dones joves desborden totes les lluites per al món de demà. Les dones joves han rebutjat esperar a ser el futur de la lluita feminista i han decidit fer-ne el seu present.

Per això la nostra aposta és clara: donar poder a les dones joves, escoltar-les, posar-les al centre i construir amb elles. El futur del feminisme —i també del sindicat— passa per la seva energia, la seva radicalitat justa i la seva capacitat d'imaginar un món diferent.

No podem esperar més.

O protegem la infància, les dones i el dret a viure lliures de violència, o permetrem que el masclisme i el feixisme segueixin avançant.

**Nosaltres triem la lluita.
Triem el feminisme.
Triem el sindicalisme.
Triem les joves.
Triem la vida. •**

Violència vicària i la nova llei penal

ELENA OLIAS CATALÁN

La violència vicària és una de les cares més devastadores de la violència masclista. Parlem d'aquells casos en què l'agressor fa servir els fills i filles, o persones estimades per la dona, per fer-li mal on més mal li fa. No és un fet aïllat, sinó que és una expressió extrema del poder patriarcal: quan la violència contra la mare travessa el cos i la vida dels seus fills per doblegar-la.

Des del 2013, a l'Estat espanyol, 65 criatures han estat assassinades en contextos de violència vicària. Només el 2024 en van ser 9, i aquest 2025 ja en portem 3. Darrere de cada xifra hi ha una mare que va demanar ajuda i no la va trobar, un sistema que no va arribar a temps i una societat que encara mira massa sovint cap a una altra banda.

A Catalunya, segons les dades de l'Institut Català de les Dones i de l'Observatori de les Violències Masclistes, el nombre de menors víctimes de violència masclista va baixar de 34 el 2020 a 22 el 2023. Però aquesta millora aparent amaga un risc: no tot allò que no es veu ha deixat d'existir. La violència vicària, tot i no deixar marques físiques, en deixa de psicològiques, les quals són molt difícils de superar, i en molts casos són insuperables, i això la fa més difícil de detectar. Són aquestes seqüeles les que carreguen a l'esquena les mares i els infants tota la vida.

Des del 2012 s'han registrat, a Catalunya, 13 infants assassinats en el marc de violències masclistes, 4 dels quals són clarament casos de violència vicària, amb la mare viva. I des del 2013, 73 menors han quedat orfes per feminicidis. Són xifres que haurien d'esgarriar qualsevol societat que es vulgui dir justa.

Fins ara, els jutjats i els serveis públics han arribat tard. Falta formació, falta coordinació i, sobretot, falta creure's que els fills i filles també són víctimes directes de la violència contra les dones. Molts d'aquests infants viuen atrapats entre la por i el silenci, mentre els processos judicials encara parlen de "conflictes familiars".

En aquest context, el Consell de Ministres ha aprovat un avantprojecte de llei que tipifica la violència vicària com a delictes propis dins del Codi penal. Per primera vegada, es reconeix aquesta forma de violència com el que és: una agressió contra la dona a través dels seus éssers estimats.

La nova norma preveu penes de 6 mesos que poden arribar fins als 3 anys en els casos més greus. Però el més rellevant no és només la pena, sinó el reconeixement simbòlic i jurídic. La llei també impedirà que els agressors publiquin llibres o materials destinats a reobrir el dolor de les víctimes, com va passar amb el cas Bretón.

A més, s'amplia la definició de víctima: no només fills i filles, sinó també altres persones properes que puguin patir per la violència exercida contra la dona. Es reforça la formació de jutges i fiscals, s'integren nous protocols i es crearà un registre específic de violència vicària per millorar-ne la detecció.

És una llei pionera a Europa, i pot marcar un abans i un després. Però perquè funcioni, cal que vagi acompanyada de recursos reals i d'una justícia amb ulleres liles que tinguin en compte la infància.

La violència vicària no és un error del sistema, és part del sistema. És la manera més cruel de recordar-nos que els maltractadors no suporten perdre el control sobre la vida i els cossos de les dones.

Per això, com a sindicalistes feministes, diem prou. Cal castigar, però també cal prevenir, acompanyar i reparar.

Des del nostre sindicat, i en la nostra responsabilitat com a agent social, hem de reivindicar que els recursos públics garanteixin la protecció de dones i criatures així com una formació suficient i obligatòria per a totes les persones professionals que intervenen en aquests casos. És imprescindible una coordinació específica entre suficients per protegir dones i criatures.

No podem deixar que les nostres criatures siguin utilitzades com a armes. Cada vida perduda és una responsabilitat col·lectiva. Hem d'aconseguir que aquesta nova llei no sigui només una línia més al BOE, sinó una eina viva de protecció i justícia feminista per les que ja no hi són, per les que encara lluiten i per les filles i fills que mereixen créixer sense por. ●

Sílvia Aquiles Marín

activista anti SAP i membre de la plataforma *Yo Sí Te Creo*

En els últims anys, el terme *violència vicària* ha irromput amb força en el debat públic i judicial. Darrere d'aquest concepte hi ha realitats devastadores: mares que veuen com la violència es perpetua a través de les seves filles i fills, institucions que emeten sentències per protegir els maltractadors i una justícia que, sovint, els dona l'esquena.

posicionin del costat de l'agressor i en contra de la seva mare (protectora) per pura supervivència.

Quines mancances principals detecteu en el sistema institucional a l'hora de protegir les mares i els seus fills i filles davant d'aquesta mena de violència?

És molt fàcil de contestar. I és que no hi ha un interès real, perquè les lleis actuals ja doten d'eines que protegeixen, però els interessos i els poders patriarcals es resisteixen a fer-ne ús. No es vol protegir dones i infants. El que el patriarcat vol és sotmetre'ns, no protegir-nos, perquè si no perdrien els privilegis de poder que tenen per ser homes. El patriarcat no pot perdre força i poder, i diria que cada vegada hi ha més resistència i més agressions per part dels homes, perquè cada vegada més les dones som independents i ho gestionem tot a la vida nosaltres soles, i això afebleix la creença que l'home és el cap de família i l'únic dotat de drets en una llar. Ja no necessitem un home, ni tan sols per ser mares.

Es parla també de violència institucional. En què es tradueix concretament i com la viuen les dones que acudeixen als tribunals o als serveis públics buscant ajuda?

La violència institucional qualsevol pot entendre-la en el concepte més general, aquí la diferència és que hi ha una forma concreta que és la violència institucional en clau de gènere, el mal anomenat *síndrome d'alienació parental*. Us he de recordar que aquesta falsa síndrome la va inventar Richard Gardner, un pedòfil confés que abusava dels seus fills i volia fer creure que la seva dona els manipulava en contra seva. Aquesta etiqueta és usada exclusivament contra la mare que busca protegir i protegir-se. També aquesta violència conflueix amb moltes altres formes de violència de gènere com la violència vicària que acostuma a començar just després de denunciar l'agressor. En alguns casos, s'inicia abans, per exem-

Postgraduada en Gènere i Igualtat (UAB, 2023). Ha participat en l'estudi de Violència institucional contra les mares i els infants (UCM, 2023). Ha estat ponent al XX Fòrum contra les violències de gènere a la taula "Arrencament, drets i protecció de la infància en el sistema patriarcal (2024)". Ha participat a la Jornada internacional sobre violències sexuals i el seu tractament jurídic" (UAB, 2022), a la Jornada perspectives feministes en les agressions sexuals contra les i els menors (UAB 2022), i a la jornada "Maternitats qüestionades i retirada de custodies: violència institucional, racisme i fals SAP" (2021). Ha estat convidada al Parlament Europeu per fer propostes sobre les futures esmenes a la Directiva de violència de gènere d'Europa (2022). També ha format part del projecte "Acuerpamiento", de bases per desenvolupar programes d'acolliment, suport i sustentació a les mares protectores i les filles i fills víctimes de violència vicària i violència de gènere institucional (2024).

Des de Yo Sí Te Creo, com defineixen la violència vicària i per què és fonamental reconèixer-la com una forma específica de violència masclista?

La violència vicària la definim com una forma més de violència de gènere, d'acord amb el concepte encunyat per Sonia Vaccaro. És una violència contra la dona, exclusivament, encara que s'exerceix sobre les filles i els fills amb la intenció de danyar-la.

Normalment hi ha una violència prèvia principal, bé directament sobre la dona o sobre les seves filles i fills. I una vegada l'agressor té el poder, ataca amb aquesta nova forma de violència per danyar psicològicament, o encara més, físicament o sexual, els fills i filles en comú amb l'únic objectiu de fer mal a la mare. L'exercici d'aquesta violència és tan cruel que és capaç d'aconseguir que els infants es

ple, quan l'agressor és delatat o se sent amenaçat d'una manera o d'una altra i el sistema es fa còmplice.

L'anomenada síndrome d'alienació parental continua apareixent en alguns procediments judicials, malgrat no tenir suport científic. Quines conseqüències té la seva aplicació i per què és tan perillosa?

Encara que se'n va prohibir l'ús, es continua utilitzant en contra de la mare, sovint amb pseudònims derivats com gate keeping, dissonància cognitiva, interferència parental, conflicte de lleialtats, síndrome del lliure pensador (en adolescents), i uns quants més.

Les conseqüències són nefastes des del moment en què el sistema institucional i judicial en lloc de protegir els nens i les nenes de la violència sexual que relaten per part del progenitor patern, són lliurats al seu agressor en custòdia exclusiva i arrencats del seu referent protector, normalment la mare. Lliurar-los a l'agressor és destruir-los, perquè desenvolupen trastorns de conducta. Tots tenen algun trastorn com a mínim perquè és un estrès posttraumàtic continuat el que viuen obligats i s'han de dissociar i sobreviure. És molt greu el que ocorre i continua passant actualment.

Quant a la proposta de reforma legal sobre violència vicària i institucional, quins canvis consideres urgents per garantir una protecció real i efectiva?

Per començar, escolta real a la infància, no en aparença. Desaparició de serveis com els punts de trobada familiar de vinculació forçada, o qualsevol mètode de cadena perpètua que obligui a estar amb qui t'agredeix.

També sancions reals per l'ús del fals síndrome d'alienació parental o estereotips de gènere amb l'excusa de desprotegir i arrencar criatures de les seves mares protectores. Recordem que l'ús del fals síndrome d'alienació parental es prohibeix per llei. Clarament, una altra necessitat és entendre i posar el focus en les normatives que aquestes violències són en clau exclusivament de gènere i no voler donar-hi la volta per fer creure que és la mare la que manipula les seves criatures en contra del progenitor "suposat agressor o agressor condemnat". Sense això clar, mai no canviarà res.

Creus que les institucions —especialment la justícia, els serveis socials i els equips psicosocials— estan preparades per a abordar aquestes situacions amb perspectiva de gènere?

No estan preparats ni volen preparar-se. Tampoc hi ha formació en perspectiva de gènere i menys en perspectiva de la infància i els possibles traumes com a formació obligatòria. En canvi sí que continua havent-hi una ideologia masclista que traspasa les aules de les universitats i més enllà... Els equips psicosocials, justícia i Serveis Socials, al meu entendre, han d'eliminar-se si es resisteixen a despedir alguns professionals amb ideologies masclistes.

Més enllà de les lleis, quin paper haurien d'exercir els centres de treball, les escoles i la societat en general per a acompanyar i no revictimitzar a aquestes dones i els seus fills i filles?

D'entrada, no mirar cap a un altre costat per por de perdre els llocs de treball. Això és un efecte cadena i hi ha molta por. Actualitzar els protocols de violències que existeixen actualment a les empreses, i, sobretot, denunciar davant els equips multidisciplinaris, ja que això evitaria, o almenys apaivagaria, la por de perdre la feina.

Les escoles haurien, per exemple, de sumar-se a la denúncia d'ofici, juntament amb la dona protectora, no com a tutor denunciant individual, sinó com a equip, com a escola. Però això avui és una utopia.

A més, s'haurien d'aplicar sancions per fer omissió del deure del socors, que recordem que és un delictes penal.

Finalment, quin missatge enviares a les mares que avui estan enfrontant violència vicària o institucional i senten que ningú no les escolta?

El sistema emet sentències en lloc de protegir-nos, i pot fer que la mare, injustament, acabi a la presó per protegir, i l'agressor, al carrer.

En aquests casos no hi ha consol ni tan sols enteniment. Només la unió, sense descans, de les mares protectores de tot el món continuarà sent clau en la nostra lluita. Una lluita en pro dels drets humans de les dones, els infants i els joves.

“La veu de Silvia Aquiles reflecteix la de moltes dones que han hagut d'enfrontar-se no només a la violència dels seus agressors, sinó també a la d'unes institucions que no sempre comprenen el seu dolor. El seu missatge és clar: la violència vicària no pot continuar invisibilitzant-se ni justificant-se sota discursos pseudocientífics o burocràtics. Reconèixer-la i erradicar-la és una responsabilitat col·lectiva.”

Els protocols contra la violència masclista com a motor de transformació social

JUDIT LARA MOLINA

L'entorn laboral, com a microcosmos de la societat, reflecteix les dinàmiques socials, inclosa la violència masclista. Conductes com l'assetjament sexual o la discriminació per raó de sexe han estat històricament normalitzades i silenciades. Tanmateix, gràcies a l'esforç del sindicalisme feminista, s'ha impulsat un canvi de paradigma. Els protocols per a la prevenció i actuació enfront de l'assetjament sexual i per raó de sexe són una eina crucial que transcendeix el mer compliment legal; són declaracions de principis i instruments per a la transformació social que busquen desmantellar estructures de poder masclistes i construir espais laborals més segurs, justos i igualitaris. Parlar d'aquests protocols és parlar de drets humans i de progrés social. Un cop tenim clara la magnitud que l'entorn laboral suposa a la societat passem a la formalitat, de l'obligació a la responsabilitat empresarial. En aquest punt és important tenir present l'evolució legal, ja que ha reforçat gradualment l'obligació de les empreses en la lluita contra la violència masclista a la feina.

Ara sí, arribem a l'acció més enllà de la formalitat. Iniciar un protocol contra l'assetjament significa que el sistema preventiu ha fallat a les dones, que les mesures han estat ineficaces. Ens trobem en el moment més reactiu i, per tant, vetllar per l'anatomia d'un protocol eficaç és preceptiu. Un protocol ha de ser rigorós i clar, ha d'estar dotat de recursos i, sobretot, s'ha de centrar en l'atenció integral a la víctima, i la participació sindical és fonamental com a mesura garantista.

Aplicant mesures preventives i reactives veiem el veritable impacte social. És quan l'empresa esdevé escola de civisme, perquè l'impacte dels protocols va més enllà de la gestió de riscos laborals. En primer lloc, la desprivatització del problema i el reconeixement estructural: el protocol trenca la lògica de considerar l'assetjament com un conflicte privat. El fet d'establir un procediment formal reconeix que és un problema col·lectiu i estructural, i valida el patiment de les víctimes. En segon lloc, el final de la impunitat i la construcció d'una cultura de la respon-

sabilitat. El protocol actua com a element dissuasiu gràcies a les sancions clares i al procediment conegut. Instaurar una cultura de la responsabilitat fa que la passivitat i l'oblit deixin de ser opcions. En tercer lloc, l'entorn laboral com a espai de pedagogia social: la feina, on es passa gran part del temps, es converteix en una "escola de civisme". La formació sobre consentiment i els micromasclismes crea no només millors professionals, sinó també millors ciutadans, amb un efecte d'irradiació positiu cap a la resta de la societat. Finalment, i molt important, hi ha la validació de la paraula de la víctima i el reequilibri de poder. En un entorn d'equilibri de poder, el protocol crea un espai segur en el qual la paraula de la víctima és presa seriosament. El principi de no-revictimització garanteix que la càrrega de la prova no recaigui exclusivament sobre ella, fet que empodera i repara.

En últim lloc, hem de tenir molt presents, per seguir avançant en l'erradicació de les violències masclistes, els reptes i el camí per recórrer, de passar de l'existència a l'efectivitat, i és que perquè els protocols siguin realment transformadors cal superar diversos reptes, com el blanqueig lila (*purplewashing*).

En definitiva, els protocols contra la violència masclista són una de les eines més transformadores sorgides de la confluència entre el dret i la lluita feminista, i redefeixen el contracte social dins de l'empresa. ●

Els espais de feina han de ser llocs inclusius

POL MENA GIRONÉS

Vivim temps en què els drets no només es conquereixen, sinó que també s'han de defensar dia rere dia. Un dels espais on aquesta lluita és especialment necessària és el món laboral. Des de CCOO, hem insistit en el fet que introduir els protocols a les empreses no és una opció, sinó un imperatiu legal.

La Llei 4/2023, per a la igualtat real i efectiva de les persones LGTBI+, estableix clarament que totes les empreses amb més de 50 treballadors han d'adoptar un protocol contra l'assetjament per raó d'orientació sexual, identitat o expressió de gènere. Això no és paper mullat. És una

eina fonamental per garantir entorns laborals segurs, on ningú no se senti exclòs, menyspreat o perseguit per ser qui és.

Tanmateix, ens trobem amb una realitat preocupant: la patronal s'ha mostrat, en molts casos, reticent o directament contrària a implementar aquests protocols. Amb l'excusa de la "seguretat jurídica" o de la "neutralitat ideològica de l'empresa", es neguen a reconèixer que el dret a la igualtat i a la no-discriminació no és ideologia, sinó justícia social.

No podem tolerar que determinats sectors empresarials vulguin fer marxa enrere en drets bàsics. Reivindicar protocols

LGTBI+ és defensar la dignitat de milions de treballadors i treballadores. Parlem de persones que encara pateixen discriminació, desigualtat, invisibilització o assetjament simplement per ser gais, lesbianes, bisexuals o trans.

La responsabilitat sindical és posar el focus en aquesta realitat i pressionar perquè les empreses compleixin. Cal compromís, formació, recursos i voluntat real de transformar els espais de feina en llocs inclusius.

Davant d'una patronal que sovint mira cap a una altra banda, les organitzacions sindicals som clares. No farem ni un pas enrere: o hi ha protocols o hi ha conflicte. ●

Perspectiva de gènere i salut

MONTSE SANAHUJA FERRANDO

En primer lloc, hem de clarificar que les absències a la feina derivades d'incapacitat temporal, allò que habitualment anomenem *una baixa* (ja sigui per malaltia comuna o professional), no les hem de considerar absentisme, ja que no responen a una voluntat de no voler treballar i sí a una impossibilitat de fer-ho, a conseqüència d'un trastorn de salut o d'una dolència que, moltes vegades i malgrat no voler ser reconegut, té el seu origen en les condicions de treball a les quals estan sotmeses les persones treballadores.

Aquestes condicions de treball tenen una relació molt directa en l'estructura social i desigual de poder entre dones i homes.

Les dones estan afectades per la segregació horitzontal, o sigui ocupades en sectors d'activitat concrets, i, dins d'aquests sectors, en llocs de treball concrets; també estan afectades per la segregació vertical, que les col·loca en llocs d'execució i subordinació. Alhora, són les que continuen fent-se càrrec majoritàriament de les tasques de cura i d'organització familiar.

Això comporta que les dones desenvolupin feines que inclouen la manipulació manual de càrregues, els moviments repetitius i les postures forçades, les quals causen trastorns musculoesquelètics, i això provoca dolors i lesions que poden ser molt invalidants. També estan més afectades per factors de risc psicosocial, com el baix control, les baixes compensacions, la manca d'autonomia, les possibilitats de desenvolupament i el conflicte treball-vida, que, en un 87% de les empreses, no estan ni tan sols avaluats.

Les formes tradicionals de fer prevenció invisibilitzen les dones i les discriminen, ja que no tenen en compte ni les diferències biològiques (sexe), ni les desigualtats (gènere), i menystenen, així, els riscos que els provoquen danys a la salut i les consideren INFERIORS i DESIGUALS i les converteixen en INVISIBLES. A més, la vara de mesurar (quan es mesura) no està ben calibrada, ja que totes les mides,

límits o quanties que s'accepten com a vàlides estan elaborades sota estàndards masculins.

Tot risc que no s'evita provoca danys, si aquests danys, com passa amb els provocats a dones, no es reconeixen com a derivats del treball, no es canvien les condicions de treball que els provoquen, i, per tant, es tornen a reproduir i causen una roda d'encadenament de danys a la salut de mai acabar.

Aplicar la perspectiva de gènere ha de ser una prioritat a tots els centres de treball, ja que, si ho fem, aconseguirem millorar les condicions de treball de TOTA la població treballadora. ●

Les formes tradicionals de fer prevenció invisibilitzen les dones i les discriminen

28-M

No ets boja, és el patriarcat

MERTXE PAREDES DURÁN

El 30 de maig va tenir lloc l'acte de commemoració del **28-M, Dia Internacional d'Acció per a la Salut de les Dones**, en què CCOO de Catalunya reivindica el dret de totes les dones a una salut plena i íntegra, d'acord amb la definició de l'Organització Mundial de la Salut, que considera la salut com el benestar físic, psíquic i social, i no només l'absència de malalties.

Sota el títol "No ets boja, és el patriarcat", es van abordar les causes i els motius que fan que ser dona es consideri un factor de risc quan parlem de salut mental, ja que els motius que interactuen són múltiples i, sobretot, molt presents en aquesta societat patriarcal i androcèntrica en la qual encara vivim.

Fa anys que existeixen indicadors de l'empitjorament de la salut mental de les persones treballadores i de la seva major afectació en les dones, però va ser la crisi de salut provocada per la pandèmia de la COVID, amb el confinament corresponent, el factor que va fer d'aquesta realitat una prioritat mèdica i política, que des del sindicat no podem obviar.

Per part de Silvia Catalán Navarro, terapeuta especialitzada en sexologia i teràpia de parella, i la seva ponència "Alerta narcisista: ulleres liles contra les banderes vermelles", prop d'unes 80 persones delegades vam poder conèixer i analitzar les pràctiques de manipulació de les persones amb un marcat perfil narcisista, i veure com això pot afectar la nostra salut i el nostre benestar tant a les relacions de parella com a la feina. ●

XX Escola de Dones Feminista

MERTXE PAREDES DURÁN

La XX Escola de Dones Feminista de CCOO de Catalunya va servir per ressituir la presència de les dones al relat històric i valorar la seva aportació.

Amb el lema “El rostre invisible de la història. Les dones hi érem”, la jornada va reivindicar la necessitat d’una mirada feminista sobre la història com a eina per transformar el present i construir un futur més igualitari.

La periodista i historiadora Sandra Ferrer Valero va fer la conferència inaugural, amb una ponència que va abordar els mecanismes d’invisibilització de les dones que han tingut lloc a totes les civilitzacions, especialment a partir de l’hegemonia del cristianisme, el dret de propietat i la guerra, tot creant una construcció cultural que van relegar les dones a l’àmbit privat i domèstic.

A la taula rodona “Subversives i perilloses: dones que van marcar el camí”, les arqueòlogues Paloma Gutiérrez Zarzuela i Meritxell Ferrer Martí van denunciar com els estereotips de gènere actuals s’han projectat sobre la interpretació de les troballes, amb la qual cosa s’ha contribuït a perpetuar una visió androcèntrica del pas-

sat. Les noves recerques conclouen que les dones, en les primeres societats, participaven conjuntament en totes les tasques necessàries per al manteniment de la vida i de la comunitat, des de la caça i la recol·lecció fins a la cura (de la vida i de la mort) i la transmissió del coneixement.

La historiadora Mireia Via Comes va oferir una visió matisada de l’edat mitjana, i va desmuntar la idea que totes les dones van ser sotmeses o dependents. Va destacar que les dones han estat les úniques protagonistes de les relacions humanes que van més enllà de les relacions de poder, encara que aquestes no hagin estat recollides pels relats oficials.

Per la seva part, Carmen Matas Gallardo va il·lustrar, a través de personatges femenins de l’època moderna, les lluites de les dones per obtenir els mateixos drets. També va situar com a punt d’inflexió l’època de la industrialització. A més, va subratllar la paradoxa que les guerres han estat sovint moments d’alliberament per a les dones.

A la sessió de la tarda, Mayka Muñoz Ruiz i Isabel Alonso Dávila van tancar la jornada

amb una reflexió sobre els mites i els discursos franquistes, i de la nova extrema dreta, sobre la dona esposa i sacrificada. Totes dues van evidenciar que, en realitat, moltes dones d’aquella època, especialment de classes acomodades, no seguien aquest model. També van alertar del fenomen contemporani de les tradwives, dones que difonen a les xarxes una imatge idealitzada de la submissió femenina, mentre obtenen beneficis econòmics pel seu contingut.

Una jornada amb una gran assistència de dones sindicalistes, les quals van estar molt participatives en els debats i van manifestar un gran grau de satisfacció per recuperar la veu de les dones. A més, per primera vegada, va ser clausurada per una dona, Belén López Sánchez, actual secretària general del sindicat. ●

El debat sobre les cures és un repte fonamental civilitzatori, social i sindical. CCOO situa el concepte que “el temps és vida” com a eix central. Les cures revelen desigualtats, cosa que és un tema profundament polític. La crisi es basa en la divisió sexual del treball, on l’aliança entre capitalisme i patriarcat obté un rèdit del treball gratuït i invisibilitzat de les dones. Aquest sistema, històricament, ha significat explotació i sotmetiment per a elles.

Les dones hi dediquen el doble o el triple de temps i sacrifiquen l’autocura, cosa

34a Escola d’Estiu de CCOO de Catalunya Les cures al centre: repte civilitzatori i proposta sindical per a la vida

MICHELA ALBARELLO

que els afecta la seva qualitat de vida. El 90 % de les cuidadores no professionals són dones. El sector professional és altament precari (salaris baixos). El treball és feminitzat, etnificat (immigració americana) i amb un 50 % d’informalitat. Es necessiten 639.400 cuidadores addicionals en 5 anys per a una cura universal.

El sindicalisme exigeix un nou contracte social que converteixi la cura en una política d’Estat que eviti el sexisme. Les propostes es basen en tres dimensions clau:

1. **Dret a ser cuidat: creació d’un sistema nacional de cures homologable a educació/salut.**

2. **Dret a cuidar: exigir la corresponsabilitat social (Estat, homes, empreses) utilitzant la negociació col·lectiva.**

3. **Dignitat professional: garantir condicions laborals dignes, lluitant contra la precarietat induïda per les licitacions públiques.**

Una eina prioritària és la reducció de jornada diària com a “condició de possibilitat” per fomentar la corresponsabilitat, ja que respon a la lògica de la vida quotidiana.

L’objectiu és transformar la reflexió en una acció conscient per visibilitzar, dignificar i repartir el treball de cura. ●

25-N

Actes de CCOO per commemorar el Dia Internacional per a l'Eliminació de la Violència envers de les Dones

DATA	ACTE	CIUTAT	ADREÇA
25/11/25 S.Dones CONC	Acte central: Del dolor a l'acció: combatre la violència vicària i masclista	Barcelona	Seu de CCOO Via Laietana, 16, Barcelona
Barcelonès	Aixeca la teva veu, Ni una més. Memòries de la Violència Masclista	Hospitalet de Llobregat	Seu de CCOO Av. Amadeu Torner 41, baixos
25/11/25 Barcelonès	CCOO Barcelonès Nord contra les violències masclistes	Badalona i Santa Coloma de Gramenet de forma simultànea.	Plaça de la vila Badalona i Plaça de la Vila de Santa Coloma
21/11/25 Bllapag	Jornada "Tus derechos ante la violencia machista. Breve recorrido histórico"	Cornellà	Seu de CCOO Ctra. d'Esplugues, 68
24/11/25 Bllapag	Acte de les flors a les víctimes de la violència vicària i dels feminicidis	Cornellà	Porta de la seu de CCOO Ctra. d'Esplugues, 68
28/11/25 Bllapag	Teatre "Dones lliures. Les preses polítiques i la generació del TOP"	Cornellà	Sala d'actes de CCOO Ctra. d'Esplugues, 68
24/11/2025 Vormaros	Violència Masclista Digital: Nous reptes, mateixes arrels.	Granollers	Can Jonch (Centre de Cultura per la Pau) Carrer del Rec, 19
25/011/25 Girona	Protegir la infància també es protegir a les mares	Girona	Miquel Blay, 1, 5a planta
25/11/2025 Terres de Lleida	Jornada sindical "La violència vicària en els protocols de violència de gènere a les empreses"	Lleida	Seu de CCOO Enric Granados, 3-5
25/11/25 Terres de Lleida	Lectura del manifest 25-N	Lleida	Plaça Ricard Viñes
25/11/25 Tarragona	Taller xerrada sobre violència vicària: "La més cruel de les violències masclistes". Alèxia Amat, mare protectora, fundadora de TERMA	Tarragona	Seu de CCOO August, 48
25/11/25 Tarragona	Lectura del manifest 25-N	Tarragona	Plaça de la Dona treballadora
20/11/25 Fed Indústria	La intervención sindical ante la violencia machista en los centros de trabajo	Barcelona	
4/12/25 Fed. Serveis	Jornada sobre violencia obstétrica y equida en salud reproductiva	Barcelona	Via Laietana, 16, Barcelona
Setmana 25-N Fed. Educació	Gravació de capítol al podcast "Aula oberta" amb la invitada Julia Mas, tècnica en igualtat especialitzada en violències masclistes	Barcelona	Via Laietana, 16, Barcelona
24/11/25 F. Pensionistes	Monòleg (primera part) 2a part La violència en la literatura	Barcelona	Via Laietana, 16, Barcelona

Aula oberta, un pòdcast per parlar d'educació en veu alta

VERONICA URGELL LAG

CCOO d'Educació ha estrenat Aula oberta, un pòdcast que és un espai de conversa i de reflexió sobre tot allò que passa a les aules i fora d'elles. La idea és senzilla però potent: seure a parlar amb persones del món educatiu, posar els temes sobre la taula i obrir el debat amb naturalitat.

El pòdcast tindrà un nou capítol cada mes, al llarg de tot el curs escolar. Això vol dir que, de setembre a juny, cada episodi estarà dedicat a un tema clau per entendre millor l'educació al nostre país.

S'hi parlarà de molts altres aspectes que ens afecten com a societat, de l'educació en sentit global i de les condicions laborals dels professionals de l'educació.

El primer episodi ha arrencat amb força i s'ha dedicat a l'infrafinançament crònic a l'educació i a la **ILP del 6 % en educació**, una reivindicació engegada des de CCOO

i diferents entitats adscrites que busca assegurar una inversió justa per a l'educació del nostre país. És un tema clau que marca el to d'aquest pòdcast: un espai per parlar de la realitat, pensar en gran i mirar endavant amb força i determinació.

Aula oberta no és només per a docents o estudiants, sinó per a tothom que creu que l'educació és una eina de transformació social. Amb un estil proper, tertulians i tertulianes convidats compartiran experiències i punts de vista i ens ajudaran a entendre més bé els reptes del sistema educatiu i també les seves oportunitats.

En definitiva, un pòdcast que fa de l'educació un tema compartit, viu i present a les nostres converses. Perquè parlar d'educació és parlar del nostre futur.

Ja pots escoltar el primer capítol d'Aula oberta a iVoox, Spotify i Youtube! ●

PREMI AURORA GÓMEZ 2025

DOLORS LLOBET I MARIA

El Premi Aurora Gómez té per objectiu reconèixer aquelles actuacions realitzades en l'àmbit laboral i sindical dirigides a erradicar les discriminacions per raó de gènere que es donen en aquests àmbits i, al mateix temps, per atorgar valor al treball de les dones i la seva contribució als drets de ciutadania.

Aquest any es compleixen 50 anys de les darreres eleccions sindicals del sindicat vertical franquista. Les Comissions Obreres van decidir presentar-se sota la denominació de Candidatures Democràtiques i Unitàries per poder esquivar l'encara ferotge repressió de la dictadura. Aquest fet va desbordar les previsions del règim franquista i va contribuir des dels centres de treball i les empreses a la conquesta de la democràcia i a la caiguda de la dictadura.

Les eleccions sindicals del 1975 van significar un pas decisiu en la lluita contra la

dictadura, van permetre avançar en les reivindicacions dels treballadors i les treballadores, i van possibilitar més implantació de les Comissions Obreres als centres de treball.

Segons les dades de què disposem, a les eleccions sindicals van participar-hi 1 milió de treballadors i treballadores, que van escollir 62.887 enllaços sindicals, dels quals 7.735 eren dones. Per això el jurat del Premi Aurora Gómez ha acordat atorgar el premi del 2025 a les dones que van participar en les eleccions sindicals de l'any 1975, per la seva contribució a fer avançar els drets laborals de les dones i a la conquesta de la democràcia. ●

La abolición de la prostitución

NURIA VICENTE MEDINA

COOO nos declaramos abolicionistas de la prostitución. ¿Cómo llega una enmienda desde un territorio pequeño a revolucionar un Congreso Confederal? El camino es mucho más sencillo de lo que una se imagina.

Al comienzo del anterior mandato, allá por 2021, las sindicalistas integrantes del Espacio Violeta de CCOO en La Rioja comenzamos un trabajo conjunto en el que marcamos prioridades y puntos comunes. Teníamos claro que debíamos definir quiénes somos, qué defendemos como feministas y cuáles debían ser nuestras líneas de trabajo.

Ese Espacio Violeta es el lugar de trabajo feminista donde confluyamos, hablamos, debatimos, creamos manifiestos, formaciones, campañas... Es un espacio de seguridad y confianza en el que se comparten ideas y, repetimos, se debate. Ese, precisamente, fue el comienzo de esta enmienda: el debate ¿Qué pensamos? ¿desde dónde hablamos? ¿qué nos une dentro del feminismo?

Por ello, decidimos comenzar por el principio: formarnos, debatir y crear lazos entre nosotras.

Realizamos una jornada interna, solo nuestra, en la que abordamos los cuatro temas que creímos fundamentales para empezar a desarrollar nuestro trabajo dentro del sindicato: la construcción social del género, la prostitución, los vientres de alquiler y la pornografía.

No son temas fáciles de abordar, por lo que el enfoque aplicado y la fundamentación fue

basado en estudios, teorías feministas y un análisis objetivo de la realidad actual.

Además, cada una de nosotras asistió en los meses siguientes a jornadas y seminarios que abordaban estos temas pudiendo aportar más contenido y análisis a ese posicionamiento interno.

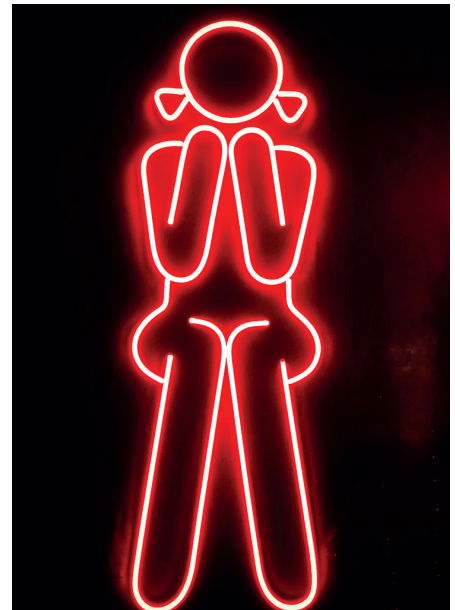
La conclusión de este trabajo fue clara y por absoluto consenso: debíamos marcar una línea abolicionista en cada una de nuestras acciones reconociendo que la prostitución y los vientres de alquiler son formas extremas de violencia contra las mujeres y que la pornografía es otra fórmula patriarcal y misógina para controlar, cosificar y objetualizar a las mujeres.

Así, esta perspectiva salpicó cada intervención nuestra, tanto interna como externa, y os podemos asegurar que no es un camino fácil, pero somos persistentes y creemos en lo que hacemos.

A finales de 2024 comienza el proceso congresual y, por ende, el recorrido de esta enmienda abolicionista de la prostitución. Esta enmienda llega al congreso territorial en mayo de 2025 a través de las Federaciones de Hábitat, Industria y Sanidad. El apoyo a nuestro texto fue por mayoría absoluta, contabilizando el cien por cien de los votos a favor. Cada delegada, cada delegado asistente dio el apoyo y entendió la necesidad de posicionarnos dentro del sindicato.

La enmienda abolicionista subió al Congreso Confederal desde La Rioja.

El resto, ya lo conocéis. La defensa de esta enmienda abolicionista al texto de ponencia generó un apoyo y una revolución entre

todas las personas asistentes que nadie se esperaba. Por fin alguien se atrevía a dar el paso. Casi, por la mínima, entra en estatutos. Pero la resolución final al congreso y la intervención de Unai Sordo en su recién estrenado mandato deja un mensaje muy claro; La prostitución es una de las formas más extremas de explotación las mujeres, y CCOO, como sindicato de clase, no podemos quedar al margen.

Abandonamos el miedo a hablar de lo que creemos que nos divide, encontrando más unión de lo que podíamos imaginar. Nos entendimos, nos encontramos en el abolicionismo, siendo muchas más, reconociéndonos y significándonos. Creamos puentes en una enmienda de un pequeño territorio que mostró tener las ideas muy claras. Quizá ese miedo a debatir sea lo que nos hace no vernos. Quizá debamos perder el miedo y hablamos más. Quizá, estemos más cerca de lo que creemos. ●

L'exposició "Crits silenciosos: dones i terra del Pròxim Orient", de l'artista i activista libanesa Nadine Feghaly, es va inaugurar al juny a la seu de CCOO de Cornellà.

La mostra, que transita per diversos territoris de la comarca, visibilitza i denuncia la vulneració dels drets fonamentals de les dones a Palestina i el Líban, així com la discriminació i la violència de gènere en l'àmbit laboral. Està emmarcada en el projecte Contribuir a la justícia de gènere i als drets humans de les dones al Pròxim Orient. Impulsada per l'Associació Catalunya-Líban, la Fundació Pau i Solidaritat de CCOO i l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament, l'exposició ha adquirit una dimensió de denúncia pel genocidi a Palestina i la guerra al Líban. Feghaly utilitza l'art com a resistència i activisme per sensibilitzar,

i connecta el dolor de les dones per inspirar solidaritat i esperança. L'exposició convida a condemnar el genocidi i a fer una crida per una Palestina lliure i en pau.

"En la societat en què vivim no se'ns ha ensenyat com expressar sentiments de tristesa, de ràbia i d'impotència. El dibuix em permet explicar que el cor està trencat per veure aquest temps de violència i dir el que sent una mare que no pot protegir els seus fills i les seves filles en aquest món tan cruel", segons relata la mateixa Nadine. ●

JOSEFINA PÉREZ M. / MARÍA LLOBREGAT C.

Davant el genocidi, les dones de Gaza lluiten per la supervivència de les seves famílies

CARINE METZ

Responsable de Relacions Internacionals i coordinadora de Programes
Centre per la Democràcia i els Drets dels Treballadors (DWRC) de Palestina

Les Nacions Unides van publicar un informe que afirma que de cada 10 dones mortes en conflictes el 2024, 7 van ser assassinades a Gaza. Les dones palestines intenten sobreviure al genocidi amb la força dels seus braços i de la seva voluntat, mentre l'ocupant israelià continua la seva implacable política de destrucció massiva i d'anihilació de la vida.

Milers d'elles s'han trobat com a caps de família, davant la tasca impossible de protegir i alimentar els seus fills, mentre que els llocs de treball han estat pràcticament tots destruïts, i tant periodistes com treballadors sanitaris i humanitaris són assassinats implacablement per Israel. El treball remunerat s'ha convertit en un bé gairebé tan escàs com els aliments. Segons l'Oficina Central d'Estadístiques Palestina (PCBS), entre novembre i desembre del 2024 només el 2,2 % de les dones més grans de 15 anys a la Franja de Gaza treballaven a canvi d'ingressos.

Samah, originària de Rafah i desplaçada al camp de Bureij, explica: "Vaig perdre el meu marit en un bombardeig mentre intentava aconseguir ajuda humanitària. De sobte, em vaig trobar sola, amb dos fills petits, sense llar i sense suport familiar. Em vaig mudar amb els meus fills a casa dels meus pares, però la seva situació és molt difícil. Cada matí em desperto i em pregunto on puc trobar menjar i aigua per als meus fills. Faig cua durant llargues hores per aconseguir-ho, cuino amb el que tinc i intento proporcionar-los alguna cosa per alimentar-los. [...] La guerra ens va capgirar la vida. [...] La meua filla va ser privada del seu primer any de parvulari. El meu marit, tot i que estava cansat i tenia gana, sortia cada dia a ajudar-nos una mica, perquè els nostres fills no anessin al llit amb gana. Un dia, el meu marit va anar a Netzarim... Mai no en va tornar. Va ser allà on va ser martiritzat, i va deixar enrere un cor trencat i una llar amb orfes. Vaig convertir-me en l'única font de proveïment dels meus fills. Les nostres vides es van convertir en una lluita diària: sense ingressos, sense seguretat, sense suport. El meu fill petit no para de plorar, i em pregunta quan tornarà el seu pare, i la meua filla seu a la porta de

casa, esperant que ell torni, com si encara cregués que algun dia ho farà. Lluito contra les llàgrimes cada dia i em convenço que he de ser forta. La guerra ens va prendre el que és més valuós i no ens va deixar res més que paciència i esperança. La nostra vida amb el meu marit, malgrat la pobresa i la fam, era plena de calidesa, però ara vivim de records i oracions. La meua història és només una entre milers. És a Gaza on les dones pateixen més. [...] Ens falta tot, no podem trobar atenció mèdica ni productes d'higiene femenina, no tenim privacitat, la vida és inexistent per a nosaltres, però lluitem pels nostres fills."

“Recórrer la distància fins al meu lloc de treball no es mesurava només en quilòmetres; era un viatge més enllà de la por.”

La Maryam, de 31 anys, una persona desplaçada a Deir al-Balah, treu força de la seva feina: "Enmig de la devastació que envolta Gaza, i a mesura que els bombardejos s'intensifiquen i el desplaçament forçat de població augmenta, m'he anat trobant amb la missió d'aportar esperança als cors dels nens esgotats per la guerra i que han perdut tant. Com a facilitadora de suport psico-social, el meu camí ha estat ple de reptes. Recórrer la distància fins al meu lloc de treball no es mesurava només en quilòmetres; era un viatge més enllà de la por. Diverses vegades, es van produir bombardejos a prop mentre caminava cap a la feina. Vaig sentir com l'aire s'estremia i com el terra em tremolava sota els peus. Cada projectil em recordava la nostra fragilitat i el perill que tots afrontem [...]. Enmig d'aquest caos, una notícia em va commoure: la meua germana i la seva filla de quatre mesos havien resultat ferides. Em vaig trobar passant llargues nits a l'hospital, dormint sobre rajoles fredes sense matalàs, intentant ser el seu suport. Malgrat l'esgotament físic i mental, tornava a la feina al matí, amb els nens que m'es-

peraven. El repte més gran va ser donar-los el suport i l'entusiasme que necessitaven, mentre jo mateixa lluitava contra la por, el terror i la fatiga, i em preguntava: com puc inculcar-los esperança mentre visc amb la realitat de la destrucció? Però alguna cosa estava passant durant aquelles sessions. [...] Em vaig obligar a somriure, a insuflar vida a la meua veu, a donar tota la meua energia positiva. Podia veure en els seus ulls la lluentor d'esperança a la qual volien aferrar-se, i això va encendre una nova flama dins meu. Els mateixos nens eren la meua força. Em recordaven que la vida continua i que el riure encara és possible, fins i tot entre les runes."

La Sultana, de 34 anys, intenta desesperadament guanyar-se la vida per sobreviure: "Després que casa meua fos bombardejada [...] hem hagut de desplaçar-nos més de cinc vegades [...]. El meu marit va ser assassinat, jo vaig quedar vídua i la meua filla va quedar sense pare. He d'assumir totes les responsabilitats sola. Després de la seva mort, vaig viure una situació encara més difícil del que m'hauria pogut imaginar: ni tan sols podia donar-li un tros de pa a la meua filla. I quan va arribar la fam i se'ns va privar de pa, va ser encara pitjor. Us juro que dormíem amb gana. Amb prou feines rebíem un àpat al dia del punt de distribució del menjador social. El menjar era escàs, i amb prou feines en posaven un gratat al fons de l'olla. No n'hi havia prou per a la meua filla de cinc anys. Vaig passar el temps plorant pel meu destí i pel de la meua filla. [...] Encara em sento espantada i perduda a causa del malson continu de la guerra. Vaig començar a buscar qualsevol feina que pogués trobar per mantenir-nos. Vaig coure pa en una estufa de llenya rudimentària, però no vaig continuar fent aquesta tasca perquè em causava problemes pulmonars i tenia dificultats per respirar. Vaig buscar una altra feina i una amiga em va aconsellar que m'apuntés a un curs de costura per poder dependre de mi mateixa i guanyar-me la vida. Espero trobar suport per adquirir una màquina de cosir per poder treballar i millorar les meves condicions de vida."

Les dones palestines de Gaza no deixen de lluitar per la llibertat del seu país així com per la supervivència de les seves famílies, i esperen i agraïeixen tota l'ajuda i la solidaritat possible de part de les organitzacions de drets humans i, per suposat, del sindicalisme de classe, feminista i internacionalista de CCOO. ●

Islamofòbia, seguretat i dones a la llar

MARIBEL AYNÉ DOMINGO

El món està canviant. La ultradreta ja és aquí. De totes nosaltres depèn trencar les seves quotes de poder i els seus discursos d'odi i populistes

L'extrema dreta i la dreta radical, amb el suport del poder corporatiu i de les fortunes milionàries, han envaït espais comunicatius, han canalitzat el malestar de la classe treballadora i s'han presentat com la resposta política "salvadora" de tots els mals.

Tot i que hi ha diferències entre aquests partits, tots comparteixen un objectiu principal: un sistema de valors que gira al voltant del model tradicional de família.

El seu rebuig a la justícia social va directament lligat al masclisme, l'homofòbia, el racisme, la xenofòbia i l'explotació. I per justificar el seu ideari polític i de societat, defensen, entre d'altres i amb matisos, la teoria conspirativa del gran reemplaçament, que ataca directament la immigració per assaltar, de retruc, els drets de les dones.

Els nostres drets sexuals i reproductius són el pal de paller que cal controlar. Per això, el dret a l'avortament o a la planificació familiar, el feminisme i el sindicalisme de classe posen en perill els seus objectius: les poblacions blanques i cristianes. Dit d'una altra manera, els nostres drets, la nostra llibertat són una amenaça per al seu ideari supremacista, militarista i misogin. Un cop més, els nostres cossos i les nostres vides estan sent camp de batalla política.

Argumentant que la lluita feminista ja està superada, han instal·lat l'antifeminisme, de tal manera que la seva inacció política pren legitimitat davant de les violències que patim les dones. A Europa, hi ha més de 20 milions de dones que no tenen garantit l'accés a l'avortament. A països com Polònia o Malta la interrupció voluntària de l'embaràs està prohibida. En d'altres és legal, però no lliure, com en el cas d'Alemanya i Àustria. A Croàcia i Itàlia, per exemple, és legal, però no és accessible, i això s'està legitimant políticament.

Estem patint també les conseqüències dels que es declaren feminacionalistes i atribueixen a altres cultures els valors patriarcal que posen en perill les dones natives. I, és clar, en pro de la nostra seguretat i de la seva cultura →capitalista, androcèntrica i catòlica, la seva islamofòbia ens deixa escenaris com els de Torre Pacheco o Jumilla. D'altres apelen directament a la ciència per defensar les diferències biològiques entre sexes i alerten sobre el perill de discriminació vers els homes. I també tenim els profamília i pronatalitat, que ofereixen incentius fiscals per naixements i per tenir cura de les criatures.

Tot això per defensar la família natural, la correcta, la família patriarcal, en la qual les dones hem de tornar a ser els àngels de la llar, les generadors de vida, éssers totalment dependents políticament i econòmicament que s'han de dedicar exclusivament a les feines reproductives i de cura. Ens volen, altre cop, fora de l'espai públic, i això que encara seguim infrarepresentades.

Europa ha canviat, sí. El món està canviant. La ultradreta ja és aquí. De totes nosaltres depèn trencar les seves quotes de poder, els seus discursos d'odi i populistes, i defensar el dret al propi cos, al treball digne, a una vida lliure de violències i als drets humans laborals per a tota la classe treballadora.

Sí, les dones de CCOO estem en alerta perquè sabem perfectament que hi ha una forta correlació de forces entre democràcia i igualtat de gènere i perquè hem estat i som constructores i defensores de drets i no estem disposades, en pro d'aquesta falsa seguretat, a tornar a perdre. ●

Cinta Llorens Sanz 1947-2025

Aquest any, vam rebre la trista notícia del decés de la Cinta. Ella va ser una lluitadora incansable, comunista, sindicalista, defensora dels serveis públics i feminista.

Va néixer a Tortosa el 1947 al si d'una família de comerciants republicans i catòlics. La Cinta va estudiar Magisteri a Tortosa. El 1968 va marxar a Tarragona, on va treballar en una escola del barri de Bonavista, i va ser allà on va entrar en contacte amb Comissions Obreres. El 1969, arran de les detencions realitzades per l'estat d'excepció, va ingressar al PSUC, i posteriorment va entrar al PCC, a Iniciativa per Catalunya i a Esquerra Unida i Alternativa.

Aquell mateix any es va traslladar a Barcelona, on va conèixer el moviment de renovació pedagògica, i va entrar a treballar a l'Escola del Bosc. Per això durant anys va militar al front d'ensenyament.

Posteriorment, va dirigir la seva militància a l'Administració pública i va formar part de les primers mobilitzacions del funcionari de l'Ajuntament de Barcelona, l'any

1973. Va participar en la creació de les CCOO al si de l'Administració pública, defensant els serveis públics i els drets dels treballadors i treballadores municipals, característica que va marcar tota la seva trajectòria sindical.

La Cinta fou secretària general de la Secció Sindical de CCOO de l'Ajuntament de Barcelona i secretària general de la Federació d'Administració pública de CCOO de Catalunya, i va formar part del Consell Nacional del sindicat. Fou escollida delegada sindical i va ser presidenta de la Junta de Personal.

La seva tasca professional es desenvolupa al Consell Municipal de Dones de l'Ajuntament de Barcelona, després d'haver estat directora del Centre Cívic del Guinardó, des d'on va impulsar, el 1998, el primer Banc del Temps de l'Estat. També va ser responsable dels serveis personals del districte d'Horta Guinardó fins a la seva jubilació.

La seva militància política i sindical va significar per a ella, en un primer moment, un

alliberament, una manera de rebel·lar-se i de subvertir les limitacions que li significava el fet de ser dona. Des de la seva participació en les I Jornades Catalanes de la Dona, el 1976, va mantenir el seu compromís feminista. ●

ROSA SANS AMENÓS

GLOSARI

CIBERVIOLENCIA

Violència exercida mitjançant tecnologies digitals o xarxes socials, que pot incloure assetjament, amenaces, difusió no consentida de contingut íntim o manipulació psicològica.

GROOMING

Procés mitjançant el qual una persona adulta estableix una relació de confiança amb una persona menor amb la finalitat d'abusar-ne sexualment, sovint a través d'Internet o de les xarxes socials.

SÈXTING

Enviament voluntari de missatges, fotografies o vídeos de contingut sexual o eròtic, generalment entre parelles o persones que mantenen una relació afectiva o d'interès mutu.

SEXTORSIÓ (en català: extorsió sexual)

Xantatge basat a amenaçar una persona amb la difusió de material sexual (obtingut sovint per sèxting o *hacking*, en català: *pirateig*) a canvi de diners, més imatges o favors sexuals.

ANDROESFERA (Androsphere)

Variant o sinònim de masclosfera, centrada en discursos sobre "la masculinitat autèntica" i la suposada pèrdua de poder dels homes dins la societat moderna.

FEMOESFERA (Femosphere)

Espai digital o conjunt de comunitats en línia de dones que es defineixen com a contrapès o resposta a la masclosfera. Pot incloure des de feministes radicals fins a grups de dones que promouen rols tradicionals i ideologia feixista. ●

'Black Box'

Autora: Shiori Itō

En una societat on les agressions sexuals poques vegades es denuncien i el silenci pesa més que la justícia, *Black Box*, el llibre de la periodista japonesa Shiori Itō, va irrompre com un acte de resistència. Publicat l'any 2017, el text narra amb cruesa l'agressió sexual que va patir per part d'un col·lega influent i l'abandonament institucional que va haver d'afrontar. Però més enllà de l'experiència personal, *Black Box* és una denúncia pública que va encendre una conversa urgent i llargament ajornada al Japó.

Black Box no és només el relat d'una agressió; és el reflex d'una societat que ha estat còmplice del silenci durant massa temps. El valor de Shiori Itō a l'hora d'escriure i de publicar aquest llibre va obrir una esquerda en l'estructura patriarcal del seu país. Des d'aleshores, el debat sobre la violència sexual al Japó ja no és el mateix, i l'eco de la seva veu ha traspassat fronteres. Un testimoni que va encetar un debat necessari sobre la violència sexual i el paper de les institucions.

En un país on les víctimes solen callar per por a l'estigma, Itō va decidir parlar, amb nom i cognoms. En lloc de rebre suport, va ser objecte d'amenaques i de campanyes de desprestigi i de violència a les xarxes socials. Tot i així, el seu testimoni va marcar un punt d'inflexió. ●

RUTH SOTO ZAPATA ●

'HARTA'

Direcció: Tyler Perry

És una pel·lícula nord-americana escrita, produïda i dirigida per Tyler Perry i protagonitzada per Taraji P. Henson, coneguda per la seva participació en diferents sèries i pel·lícules com *El curiós cas de Benjamin Button* i *Empire*, entre d'altres.

Janiyah Wilkinson és mare treballadora, negra i soltera, amb una filla malalta, que viu en l'absoluta precarietat i que en un sol dia s'enfronta a una sèrie d'infortunis que la porten a la desesperació. També ha de plantar cara a una societat que la jutja sense conèixer la seva història.

El més interessant és la crítica social que es plasma a la pel·lícula, que posa de manifest la pobresa, les mares solteres, la falta de comprensió i ajudes, el maltractament del sistema, la pressió social, les desigualtats... que són els elements clau que impulsen l'acció i el desenvolupament dels personatges. Invita a la reflexió sobre la manca de xarxes de suport i la importància de l'empatia i la sororitat en aquests contextos. ●

AURORA RICHARTE GIMÉNEZ ●

'Les mestresses de Trump'

Documental: 3cat.cat

Les darreres eleccions als EUA van retornar la presidència a un líder conservador, racista, classista i masclista, amb interessos econòmics al darrere que amenacen les llibertats individuals, especialment les de les dones. En aquest context, neix el fenomen *tradwives*: dones joves nord-americanes que defensen un model de vida tradicional on la dona ha de ser esposa i mare entregada. Es lleven d'hora per fer pa, eduquen els fills a casa, renuncien a la vida social i es mostren sempre disponibles sexualment. Elles mateixes, des de la submissió, asseguren que és la vida que sempre han volgut. Algunes són *influencers* amb milers de seguidors i ingressos mensuals elevats, però la igualtat només apareix en forma de rendiment econòmic. Lluny de ser casos aïllats, és un moviment promogut per sectors ultraconservadors vinculats a Trump. Organitzen trobades per captar joves i fomentar aquest model. Afirmar que el feminisme és el principal problema del país guanya força en una societat ja dividida. Un 30 minuts imprescindible a 3cat.cat mostra com *El cuento de la criada* és menys ficció del que sembla. ●

AMANDA ALONSO TORESANO ●

SECRETARÍA DE ESTADO
DE IGUALDAD
Y CONTRA LA VIOLENCIA DE GÉNERO
DIRECCIÓN GENERAL DE GOBIERNO
CONTRA LA VIOLENCIA DE GÉNERO

observatorioacoso.ccoo.es

25-N, Dia Internacional per a l'Eliminació de la Violència envers les Dones

Aquest 25 de Novembre, Dia Internacional per a l'Eliminació de la Violència envers les Dones, des de la Comissió Obrera Nacional de Catalunya posem el focus en una de les expressions més cruels de la violència masclista: la **VIOLÈNCIA VICÀRIA**, aquella que busca fer mal a les dones a través del seus fills i filles, un mal que persisteix fins i tot després que els assassins hagin mort. Una violència que utilitza la maternitat com una arma per castigar, per controlar i per perpetuar el poder masclista.

És una violència que no només assassina, sinó que deixa cicatrius profundes i vides truncades per sempre.

La nostra resposta ha de ser clara: protegir la vida de les dones i de les criatures és una urgència democràtica, social i també sindical.

L'article 5 de la Llei 5/2008, reformada el 2020, reconeix la violència vicària com a forma de violència masclista: "violència que s'exerceix contra filles i fills amb la finalitat de provocar dany psicològic a la mare". La violència vicària és violència masclista. Més enllà de la definició legal, aquesta violència és una ferida oberta en la nostra societat.

I no són paraules buides. Segons el dossier estadístic "Violències masclistes 2023", del Govern de Catalunya, s'indica que el 6,5 % dels casos denunciats corresponen a violència vicària. Des del 2012 s'han registrat **13 infants assassinats** en el marc de les violències masclistes: 10 a mans del pare, 2 per la parella/exparella de la mare i 1 en l'àmbit sociocomunitari.

A cada xifra hi ha noms, històries i famílies trencades, i, al darrere, una estructura patriarcal que continua protegint l'agressor i qüestionant la víctima.

La justícia és lenta i, massa sovint, revictimitzadora. Davant les denúncies, poques vegades s'estableixen mesures de protecció per als fills i filles, i manquen professionals amb formació amb perspectiva de gènere i coneixement especialitzat. En massa ocasions, però, es posen els drets del pare per davant del dret a la vida i a la seguretat dels infants, cosa que perpetua eines ideològiques del patriarcat com la síndrome d'alienació parental, que ni té base científica ni és admissible com a acusació, tal com insta el Pacte d'Estat contra la violència de gènere.

Dones que perden la feina, que pateixen baixes per salut mental o que veuen truncada la trajectòria professional per sobreviure i protegir les seves filles i fills. El món del treball no pot donar-los l'esquena.

És per això que CCOO de Catalunya, com a sindicat feminista, **reivindiquem**:

- **Justícia amb perspectiva feminista:** especialització de jutjats i fiscalies en violència masclista, evitant la victimització secundària i que actuïn amb rapidesa i sensibilitat. La lentitud judicial també mata.
- **Protecció immediata dels fills i filles** davant qualsevol índex de violència masclista: suspensió de règims de visites i mesures cautelars efectives. Un maltractador mai no serà un bon pare.
- **Formació obligatòria per a tots els professionals que intervenen en aquests casos** (magistrats, forenses, policies, personal sanitari, serveis socials...) i una coordinació interinstitucional real entre salut, educació, justícia i serveis socials. Volem més recursos per als serveis Barnahus per a una atenció integral de fills i filles i per a les famílies que afronten la violència masclista.
- **Recursos i finançament suficients** per a prevenció, atenció integral i reparació. L'atenció psicològica de les víctimes és imprescindible per a l'acompanyament i la reparació.
- **Avaluació de les respostes institucionals** per detectar mancances en detecció, intervenció i coordinació, i millorar-les.
- **Negociació dels protocols d'assetjament i de violències masclistes amb la representació sindical.** Que deixin de ser una mera declaració d'intencions.
- **Negociació de protocols** per incloure la detecció de situacions de violència masclista que pateixin les treballadores, amb mesures de sensibilització i formació per a tota la plantilla i la direcció, que amplii **les mesures i que vagin més enllà del mínim legal**, assumint la violència masclista com un problema estructural i un risc laboral, amb compromisos concrets de prevenció, protecció i reparació.
- **Garantia plena dels drets laborals i econòmics de les dones afectades:** protecció davant l'acomiadament, adaptació de la jornada i del lloc de treball, prestacions socials, itineraris d'ocupació i mesures per facilitar la seva recuperació professional i personal.

Per això, des de CCOO de Catalunya reafirmem el nostre compromís feminista i sindical: seguirem treballant als centres de treball, als espais de concertació i en tots els àmbits socials i institucionals per garantir el dret de les dones a una vida lliure de violències.

Prou d'impunitat. Protegir les criatures i les seves mares és inajornable. Ni un fill més, ni una filla més utilitzats com a arma. Ni una dona més sola davant la violència masclista. Ni un pas enrere en els drets de les dones.